

zaaknummer 2011T485 (2)

datum: 29 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk Procedure (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klager,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

tegen:

de aangeklaagde,

geboren op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tot 8 december 1954 lid van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen.

Hetgeen hierna wordt weergegeven betreft telkens een zakelijke weergave.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 februari 2012. Op 14 februari 2012 is aangeklaagde door de griffie van de Klachtencommissie verzocht om een verweerschrift in te dienen. Op 10 mei 2012 heeft de griffie van de Klachtencommissie aangeklaagde gerappelleerd. Op deze verzoeken is geen reactie van aangeklaagde ontvangen.

Op 30 mei 2012 is op grond van artikel 12.2 van de Procedure broeder [naam] van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen aangeschreven teneinde schriftelijke informatie ten aanzien van aangeklaagde te verstrekken.

Naar aanleiding van dit verzoek heeft broeder [naam] op 5 juni 2012 nogmaals aangeklaagde aangeschreven met het verzoek te reageren op het klaagschrift. Nadat ook hierop geen reactie is ontvangen, heeft broeder [naam] in zijn hoedanigheid van verantwoordelijke van de Broeders van de Christelijke Scholen in Nederland op 26 juni 2012 een inhoudelijke reactie op het klaagschrift gegeven.

Op 17 september 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht in het bijzijn van de heer [naam]. Zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken, voornoemd, was wegens ziekte verhinderd. In overleg met klager is besloten dat de zitting desondanks doorgang kon vinden. Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd.

Na de zitting heeft de Klachtencommissie besloten om voorafgaand aan een advies, het proces-verbaal van de zitting met een begeleidend schrijven aan aangeklaagde aangetekend te versturen met het verzoek alsnog te reageren. Op 22 september 2012 is dit op het adres waar aangeklaagde woonachtig zou zijn, het proces-verbaal en begeleidend schrijven bezorgd en voor ontvangst getekend. Ook hierop is niet binnen de daartoe gestelde termijn van twee weken gereageerd.

2. De klacht

2.1 Klager komt uit een gezin met een jongere broer. Zijn vader was in de Tweede Wereldoorlog actief binnen de SS. Om die reden is hij na het einde van de oorlog gearresteerd en tot levenslange gevangenisstraf veroordeeld. Klager werd destijds met zijn broertje en moeder opgesloten in een Huis van Bewaring. Van daaruit heeft klager kort in een tehuis in [plaats] verbleven en is hij vervolgens naar een pleeggezin gebracht. Klager werd na enige tijd door zijn moeder bij dit pleeggezin weggehaald omdat zij een nieuwe partner had. Zij hebben vervolgens korte tijd samen in [plaats] gewoond. De partner van zijn moeder mishandelde haar. Toen klager hier op een gegeven moment getuige van was, heeft hij hem met een mes aangevallen. Vervolgens werd klager door hem in elkaar geslagen en is hij met zijn broertje door de kinderbescherming uit huis gehaald. Klager kwam met zijn broertje in een internaat in [plaats] terecht. In dit internaat is klager seksueel misbruikt door een broeder. Ten aanzien van dit seksuele misbruik loopt een afzonderlijke procedure. Achtereenvolgens kwam klager in een pleeggezin in [plaats] terecht en vervolgens in de periode 1953/1954 in huize [naam] in [plaats]. Klager verbleef op een slaapzaal met een aantal jongens die tegenover de broedkamer lag. Op enig moment moest klager brood halen en was daar toen alleen met aangeklaagde. Aangeklaagde sprak klager aan dat hij een lieve jongen was, aaide hem over zijn hoofd en vervolgens over zijn rug en buik. Vervolgens knoopte aangeklaagde de broek van klager open en stak zijn hand in de onderbroek van klager en betastte zijn geslachtsdeel. Klager heeft dit voorval aan zijn groepsleider verteld waarop deze hem zei “over dat soort dingen wordt hier niet gesproken, je moet je mond houden”. Voor straf moest klager toen alles aanvegen. Kort hierna moest klager het internaat verlaten en werd hij elders geplaatst.

2.2 Klager is door de gebeurtenissen in zijn verleden bijzonder argwanend en achterdochtig geworden ten aanzien van andere mensen. Klager voelde zich vaak alleen op de wereld en had niemand om naar toe te gaan. Klager herinnert zich nog dat hij zelf een aantal jaren vergeten was dat hij jarig was, hij ontdekte dan pas dagen later dat hij jarig was geweest. Hij ontving ook nooit cadeautjes of kaarten, ook niet van zijn moeder. Met haar heeft hij ook lange tijd geen contact gehad. Klager is na de periode in [plaats] in bed gaan plassen. Toen hij [plaats] verliet, hield dit weer op. Klager was altijd erg agressief en kon nooit in groepen met mensen verkeren. Hij voelde zich dan bedreigd. Tot op de dag van vandaag heeft hij daar nog altijd last van. Klager verblijft veel binnen en komt weinig zijn huis uit. Klager heeft gedurende zijn leven verschillende banen gehad. Uiteindelijk is hij als gevolg van opgekropte spanningen in 1986 volledig arbeidsongeschikt geraakt. Vlak voor 1986 heeft klager ook een suïcidepoging gedaan. Klager heeft gedurende vier jaar intensieve individuele en groepstherapie gevolgd. Hierna ging het lange tijd een stuk beter met hem. Sinds de media-aandacht in 2010 voor het seksuele misbruik in de R.K-Kerk, gaat het minder goed met klager. Hij slaapt 's nachts slecht en heeft diabetes, hartklachten, spierproblemen en prostaatanker. Klager wijt zijn lichamelijke problemen aan zijn psychische spanningen die hij in zijn verleden altijd heeft gehad. Ter zitting heeft klager aangevuld dat hij in zijn leven veel geschilderd heeft maar dat hij dit al enige tijd niet heeft kunnen doen.

2.3 Klager vindt dat seksueel misbruik van kinderen nooit meer mag gebeuren, niet in maar ook niet buiten de kerk. Klager wil met indienen van de klacht bereiken dat men zich meer bewust wordt van misbruik en er beter op gelet zal worden dat dit voorkomen wordt.

3. De inhoudelijke reactie van de Congregatie

Broeder [naam] vermeldt expliciet dat deze reactie niet namens aangeklaagde wordt gegeven en dan ook uitdrukkelijk niet als een verweerschrift dient te worden aangemerkt. Aangeklaagde was werkzaam in Huize [naam] dat onder verantwoordelijkheid van de Broeders van de Christelijke scholen stond. Aangeklaagde was aangesteld nadat hij door een studieprobleem aan de kweekschool in [plaats] zijn studie moest stopzetten. Aangeklaagde was net als de andere broeders in dienst van de Stichting Huize [naam] in [plaats], die het opvoedingstehuis beheerde en bestuurde. Aangeklaagde is in 1954 uit de Congregatie getreden en volgens een bekende heeft hij zijn studie aan de universiteit van [plaats] weer opgepakt. Aangeklaagde is ook werkzaam geweest voor voornoemde universiteit. Klager is in groep 4 in het [internaat] geplaatst. Dit was een klas voor 13 tot 15-jarigen. Broeder [naam2] leidde de groep, aangeklaagde was de tweede leider. Omdat broeder [naam] de versie van aangeklaagde niet vernomen heeft, weet hij niet wat er gebeurd is anders dan het verhaal van klager. De verklaring van klager wil broeder [naam] niet in twijfel trekken, echter de klacht van klager kan ook niet worden bevestigd. Ook zijn er geen andere klachten van seksueel misbruik jegens aangeklaagde bekend. Ook bij de Commissie Deetman zijn deze niet aangetroffen. Broeder [naam] betuigt in naam van de Congregatie zijn oprechte spijt indien dit misbruik heeft plaatsgevonden. In dat geval biedt de Congregatie klager zijn excuses aan voor wat hem is aangedaan en betuigt hij zijn medeleven voor wat hem in zijn verdere jeugd is overkomen en wat mede zijn leven heeft beïnvloed. Seksueel misbruik had niet mogen voorkomen omdat de opzet van het tehuis er juist op gericht was om kinderen in moeilijke situaties te helpen en te begeleiden en ook hen te vormen om betere kansen voor de toekomst te hebben. Broeder [naam] verklaart nog dat klager zich terecht heeft gewend tot de Congregatie nu aangeklaagde op geen enkele wijze gereageerd heeft. De Congregatie hoopt van harte dat hij met de erkenning van het leed dat hem is aangedaan in huize [naam], deze periode kan afsluiten en verwerken. Ook leeft zij mee met klager ten aanzien van de problemen die zijn verdere leven getekend hebben.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde handelingen in de zin van het betasten van zijn geslachtsdeel moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van alleen de klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4 De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen. Ook uit navraag bij de Commissie Deetman zijn geen andere meldingen jegens aangeklaagde bekend.

4.5 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. De Klachtencommissie overweegt nadrukkelijk dat wanneer in de toekomst nieuwe meldingen jegens aangeklaagde bekend worden of klager anderszins steunbewijs kan vergaren, hij om herziening van deze zaak kan verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert broeder [naam] in zijn hoedanigheid van verantwoordelijke van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen in Nederland de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 oktober 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs A.M. van Beelen en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Congregatie binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die zij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Congregatie daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Congregatie.